

»Niške se ne narodi v knjižni gezik«

Prekmursko društvo general Maister Murska Sobota je dobilo ime po eričnom slovenskom sodačkom prejdnom *Rudolfi Maistri*, šteri je po

njom Seniki. Telovadnica šaule se je napunila do slejdnjoga kotá, program se je začno s kratkim dvojezičnim filmom o geseni, šteroga so gorzveli

pripovedjajo, v šauli pa se vči slovenski knjižni gezik. Rada se prej šeta po porabskom lesej ino posluša ftičke, želej pa se vónavčiti za frizerko. Šaularge z 2. klasa domanje šaule so spoj lepau, na pamet zaspejvali edno pesem o razredi pa šauli ino dugo mlašečo nauto »Če si srečen«. Senčarska mlašeča folklor (zdaj samo z deklami) je v redeče-sivi gvantaj zaplesala prekmurske ino porabske plese, nut pa je pokazala en par detinski špil tó.

Od gostov s Slovenije so se oprvin nutpokazali šaularge s Kapele s pravoga bregá Müre, v svojom domanjom prlečkóm geziki so gučali o svojoj vesnici, pri šteroj se vleče paut eričnoga hunskega krala *Atile*. Program OŠ Bóltinci se je začno z lejpov igrautov na gosli, čüli smo prekmursko pesem »Zrejlo je zito«. Po tistom so vsi šaularge vküper spejvali domanje naute, na konci pa so na red prišle mlašeče špile: eden drugoga so vóšteli (»enci-penci«), o vrejmeni so se pogučavali po domanje. Vrnau Bóltinčarge so bili tisti, šteri so eden drugoma stare prekmurske »caune« (zbadljivke) gučali, štere je gvúšno nej bilau léko zbrati.

Mlajši s faukovske osnauvne šaule so lüпали koškice, zmejs pa se po indašnje pogučavali. Čüli smo, ka je edna vertinja nikšo skišnjavo v glavau vdari-la, ino te je samo drüga strina gorprišla, zakoj go od včera glava boli. Učenki tišinske šaule sta vsakšoga pauzvali v svojo krčmau, aj kauštajo domanjo gibanico - od štere so recejpt v prekmurskoj rejči goršteli tó.

Na konci programa je predsednik Marjan Farič vse senčarske mlajše pauzvo v Prekmurje, pa jim simbolično prejkdau edno košaro sladice ino prekmurski knjig. »Mlajši se morejo navčiti prekmurski, vejs so pa uni naša bodaučnost. Moremo je navčiti, kakša je bila zgodovina, ka do leko baukše pa bole prepjeto živeli. Kak

pravijo, več gezikov znaš, več velaš, s toga našo društvo izhaja. Tau vse mamó v pameti, gda obujamo prekmursko rejč doma, gde so go inda gučali pa go gnes gučijo tó,« nam je v kisnejšom pogovori ovado predsednik Farič. Podpredsednica društva Ber-

dosta učitelov pride, zdaj smo se pa odlaučili povezati vse šaule, gde so meli prekmurski gezik, pa napravili za mlajše vküpen program.« Avtorica letne priprave za prekmurščino Suzana Panker pravi, ka se rodijo vsi šaularge v prekmursko rejč. »S knjižnov

Eden šaular pa šaularke z Bóltinec so dosta prekmurske erbe nutpokazali

prvoj svetovnoj bojni največ naredo za söverne slovenske mejé. Kak predsednik društva *Marjan Farič* pravi, »je naloga društva obujati spomin na Maistra, obrnjeni pa smo v gnešnji den pa bodaučnost tó. Trüdimó se, ka bi lidi združevali v Evropi, gde gnesden več nega grajnc. Želejmo vküper pripelati lidi v Sloveniji, na Vogrskom, v Avstriji, v Italiji pa na Rovačkom, eške posaba mladino.« Letos 11. oktobra je društvo organiziralo že tretjo strokovno ekskurzijo svojim članom v Porabje, zdaj pa so s sebov vzeli tiste šaulare tó, šteri so se v preminaučóm šaulskom leti spravali s prekmurskov rečjav pa kulturov. Té mlajši odijo v pet šaul na prekmurskoj strani Müre (Bóltinci, Grad, Faukovci, Kobilje pa Tišina) ino v edno šaulo z ov kraj reke (Kapela). Na pauti v Porabje so tisti den gorpoiskali dosta zanimivoga: center Krajinskoga parka Goričko na Gradi, Tromejnik, Slovenski dom pa Generalni konzulat v Monoštri, Graničarski muzej v Števanovci, Mali Triglav in Andovci pa kasarno v Čepinci.

Najbole glavno na ekskurziji pa je bilau srečanje kauli 35 šaularov iz Slovenije z vrstniki na DOŠ Jožefa Košiča na Gore-

učenci 8. klasa s pomočjav učiteljice-asistentke *Valentine Novak*. Na konci smo čüli: »Tu govorimo. Tu gučimo. Itt beszelünk.«

Ranč zavolo toga je ravnateljica senčarske šaule *Ildiko Dončec Treiber* vse navzauče pozdravila v svojom domanjom guči pa tak so napravili drügi govorniki tó: leranca s faukovske šaule *Suzana Panker* je cejli program povežüvala v goričanskóm guči; o čezmejnom sodelovanji ino svoji spominaj na šaulanje je v svojom prekmurskom geziki gučala generalna konzulka RS v Monoštri *Metka Lajnsček*; gorenjesenčarski pozdrav smo čüli od predsednika Državne slovenske samouprave *Martina Ropoša*; prlečki guč z ov kraj Müre je nücala višja pedagoška svetovalka za Porabje *Valerija Perger*, gda je tomačila, ka se niške ne narodi v knjižni gezik; v prekmurskoj rejči je predsednik gostujočoga društva *Marjan Farič* proso, aj se mlajši med sebov družijo; v imeni Pokrajinske in študijske knjižnice Murska Sobota pa je v domanjoj rejči *Klaudija Sedar* pozdravila ino prosila mlajše, aj štejo prekmurske knjige.

Na začetki programa je mlada Senčarka *Vanesa Šulič* ovadila, ka si doma po domanje

Dar predsednika društva *Marjana Fariča* (na srejsi) je prejkuzela *Vanesa Šulič*, s prave ravnateljica *Ildiko Dončec Treiber*

narda Roudi je vesela, ka je prekmurska rejč gorostala. »Prejk društva se nam je prišikalo dosegniti, ka je gratala prekmurščina element nesnovne dediščine. Veseli smo, ka smo leko na šest šaulaj vpelali interesno dejavnost, gde se ne včimo samo prekmurski, liki o prekmurskoj kulturi pa erbi tó. Tau nas tó veseli, ka so se deca radi vzeli za tau«, je raztomačila magistrica zgodovine, štera je pred 17 lejtami že sodelovala z gorenjesenčarskov šaulov v projekti »Atilova paut«. Šaularge malo žmetnej štejo pa pišejo prekmurski, pravi *Bernarda Roudi*. »Na šauli štemo prekmurske pesmi od *Ferina Lainščka*, poslušamo prekmurske naute od skupine *Ethnotrip*. Na ednoj vóri smo poslušali ljudsko pesem 'Pika, pauka', mlajši pa so doma spítavali, ka je tau, 'fudaš'. Napravili smo slovar,« je pripovedjala podpredsednica prekmurskoga društva, šteró je stau pilo na čelo gibanja za prekmurščino. »Že smo napravili štiri posvete za škonike s Pomurja, v prvom redejo lokalnoj zgodovini. Vsikdar

slovenščinov se srečajo oprvin v vrtci pa te dale v osnauvnoj šauli. Mi na vóraj prekmurščine spoznavamo stare pisatele, na priliko pisca prve tiskane prekmurske knjige pa *Küzmičov Nauvi zakon*. Med drügimi smo iskali indašnja imena krav, edna deklčina je v svoji vesi najšla 40 takši imen.«

Pedagoginja pravi, ka so s krožkom uradno začnili dve leti nazaj, depa že prva so tó zberali na priliko indašnja imena za mejsece. Gnesneden med drügimi skeče v prekmurskoj rejči pišejo, depa reči na erične prekmurske naute tó. »Smo probali šteti *Nauvi zakon z vogrskim črkopisom*. Uni sami so gorprišli, kelko liter so tistoga ipa nücali za naš 'č'. Šteti je žmetno, depa eške žmetnej je pisati,« smo zvödali od učiteljice *Suzane*, štera se je popaščila na avtobus, ki je mlade Prekmurce dale pelo v Monošter.

(Kejv na 1. strani: »Če si srečen, glasno vzklikni zdaj 'hura'« - 2. klas na DOŠ *Jožefa Košiča*)

-dm-